2014-04-15
Dagens Industri
Därför bör VW:s bud få nobben
Sophie Nachemson-Ekwall

Tiden är inne för de svenska institutionerna att tacka nej till Volkswagens bud på Scania. För mycket står helt enkelt på spel för Sverige, den svenska ägarmodellen och industrins långsiktiga utveckling. Jag sätter ner foten av två skäl.

- Fredagens presentation av delårsrapporten gav en tydlig signal att Scanialedningen har kraft och vilja att driva ett självständigt Scania. Vd Martin Lundstedt mäktade med balansakten, att tala positivt om framtiden utan efterslängar mot VW. Det är intressant mot bakgrund av att nejet från styrelsens oberoende kommitté bygger på att ett börsnoterat självständigt Scania ska realisera de förespeglade synergierna med MAN ändå. När företagsledningen nu vågar blotta självförtroende blir det trovärdigt.
- Scaniafacken skrev nyligen på ett avtal med VW och tyska IG Metall som stipulerade att Scanias anställda ska införlivas i den tyska bolagsstyrningsmodellen med medbestämmande. Scaniafacken kommer kunna blockera neddragningar, flytt av huvudkontor och påverka framtida investeringar. Segern för facket, förstärkt av metallordförande Anders Ferbes omhuldande av både tyska arbetsmarknadsregler och kritik mot det svenska institutionella kapitalets kortsiktighet, är en skarp varning.

Det går att förlöjliga medbestämmaravtalet genom att raljera över att en maktfullkomlig Ferdinand Piëch vid ett antal tillfällen använt just facket på VW för att stärka sin makt. 2005 avgick VWs ledamot Gerhard Cromme, då ordförande för metalljätten Thyssen och ordförande i det tyska kollegiet för bolagsstyrning, i protest mot att ordförande Piëch blandade ihop VW:s och Porsches affärer. Ferdinand Piëch räddade sig kvar genom att ge facket ytterligare makt i VW:s styrelse. I november 2006, när striden mellan MAN och Scania pågick som värst, lyckades Piëch med stöd av facket sparka dåvarande VW-chefen Berndt Pischetsrieder, som bland annat gjort sig populär på kapitalmarknaden genom att städa upp bland VWs vildvuxna struktur och driva igenom hårdhänta besparingsprogram.

Det går också att peka på att Wallenbergsfären använde just tyska arbetsmarknadsregler, och medbestämmande, som huvudargument för att vägra acceptera ett erbjudande om att gå in som aktieägare i MAN 2006.

Det som pågår nu i Scania är stort för Sverige. Allt sedan Volvo-Renaultaffären 1993 har jag varit förvissad om värdet av att det svenska institutionella kapitalet stöttar en företagsledning i sitt långsiktiga arbete med bolaget. 21 år senare skulle ett nej till VW-Scaniaaffären betyda att det svenska pensions- och sparkapitalet även väljer att försvara centrala delar i den svenska arbetsmarknads- och ägarstyrningsmodellen.

På kort sikt handlar affären och risken för kursfall om småpengar för Sveriges pensionärer och sparare. Det har AMF och Fjärde AP-fonden förstått och sagt nej. Skandia och Robur vacklar. Övriga är tysta. Jag vet inte vad de väntar på.

info@sophienachemsonekwall.com